

**Miejsce Niska
w projekcie
„Lublinland”**

Lublinland

- projekt utworzenia na ziemiach polskich państwa żydowskiego pod protektoratem III Rzeszy
- opracowany przez funkcjonariuszy hitlerowskich podczas II wojny światowej

Judeopolonia

- próba utworzenia w czasie I wojny światowej na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego politycznego tworu podporządkowanego Niemcom
- miało ono stanowić państwo satelickie Niemiec
- usytuowane między Bałtykiem a Morzem Czarnym

Skład Judeopolonii

Warstwy

uprzywilejowane:

- 6 milionów Żydów
- 1,8 milionów Niemców

Reszta:

- 8 milionów Polaków
- 5-6 milionów Ukraińców
- 4 miliony Białorusinów
- 3,5 miliona Litwini i Łotysze

Utworzenie państwa żydowskiego poza granicami Rzeszy

„[...] Niemcy poprzez utworzenie państwa żydowskiego uzyskaliby nową przestrzeń życiową, a Żydzi mogliby wreszcie przystąpić do realizacji, formułowanej od początku XIX wieku idei własnego państwa [...]”

/E.Gigilewicz, *Lublinland*, w: *Encyklopedia „białych plam”*, t.11,
Radom 2003, s. 159./

Alfred Rosenberg

Reinhard Heydrich

Traktat niemiecko – radziecki o „granicach i przyjaźni” z 28 września 1939 roku

Ziemie włączone do Rzeszy na mocy dekretu z 8.10.1939r.

- woj. poznańskie
- woj. pomorskie
- woj. śląskie
- $\frac{3}{4}$ woj. łódzkiego z Łodzią
- $\frac{1}{2}$ woj. warszawskiego
- kilka powiatów kieleckiego i krakowskiego

Generalne Gubernatorstwo

- utworzone 12.10.1939 roku
- podzielone na cztery dystrykty:
krakowski, radomski, lubelski i
warszawski
- stolica: Kraków
- Generalny Gubernator: Hans Frank

EDWARD GIGILEWICZ

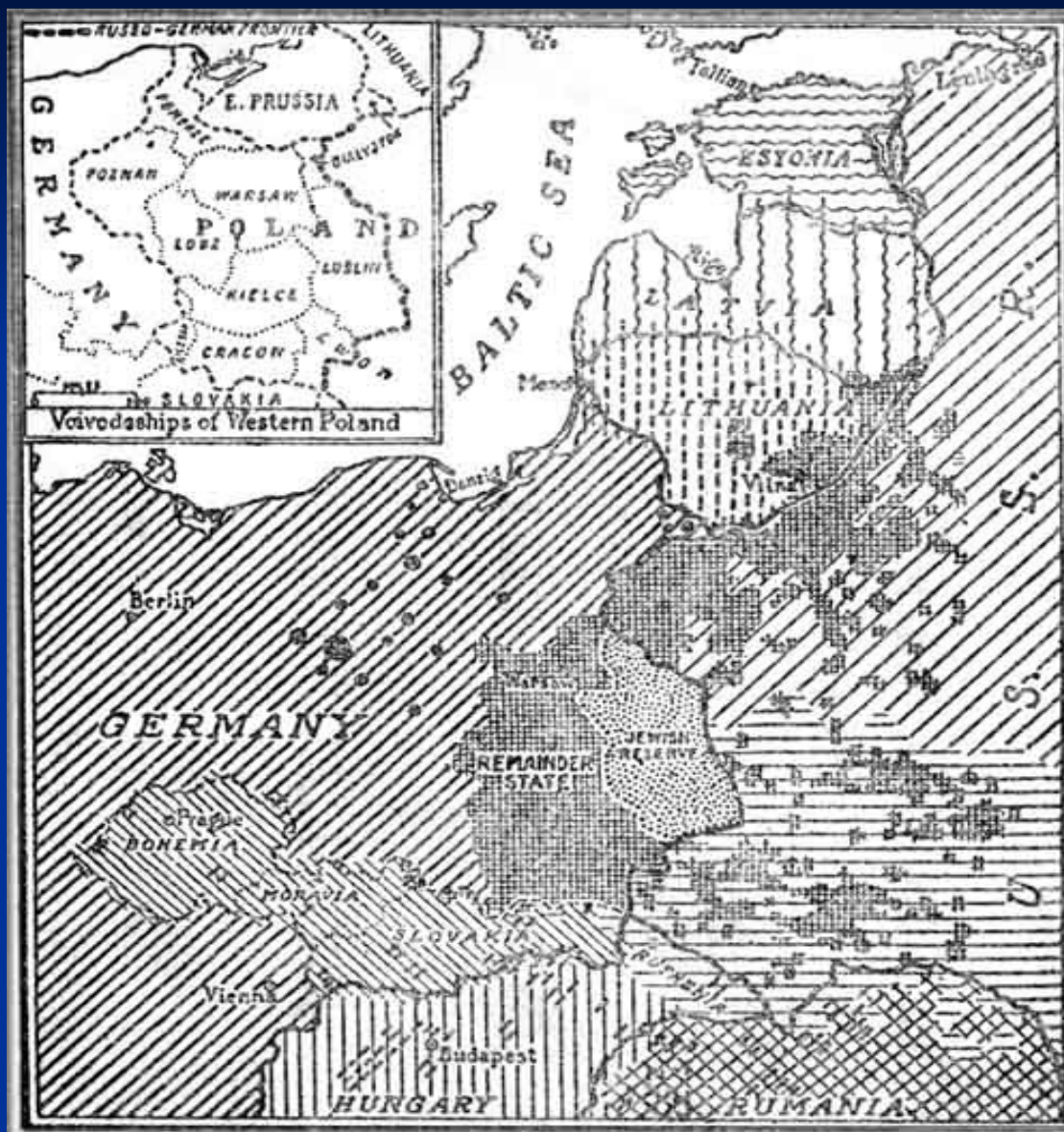
LUBLINLAND

PAŃSTWO ŻYDOWSKIE
W PLANACH III RZESZY

08/06/2007

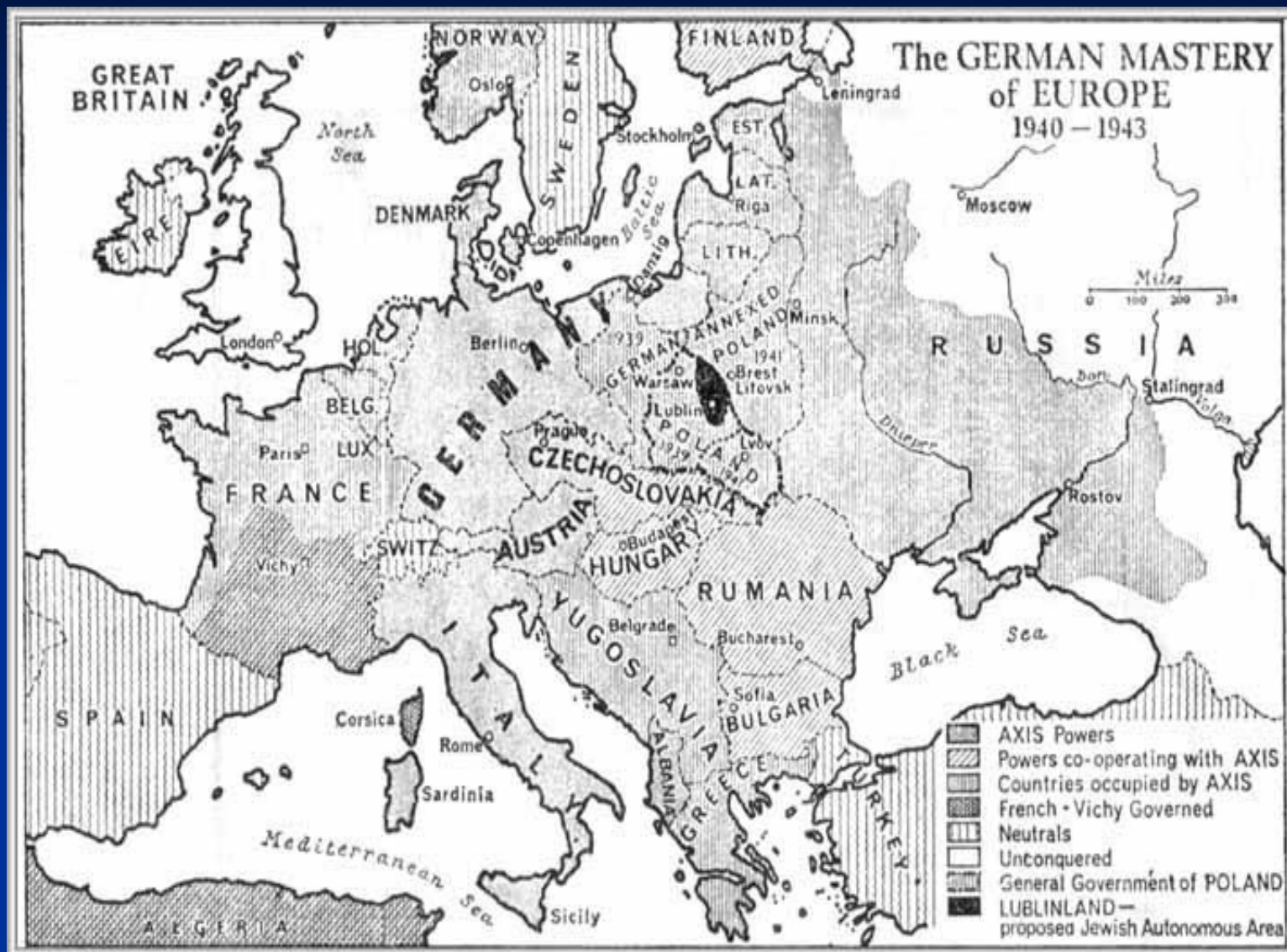
Mapa z książki: B. Newman' a, *The New Europe*, London 1942, s. 82.
Zakropkowany obszar – Jewish Reserve

Mapa z książki: G. Reitlinger, *The Final Solution*, London 1953, s. 41.
Zakropkowany obszar - Lublinland Jewish Reserve

Mapa z książki: M. Gilbert, *The European Powers 1900-1945*, London 1965, s. 256.
Zaczerniony obszar- Lublinland.

Nisko w projekcie „Lublinland”

„[...] w świetle przedstawionych danych nie ma sprzeczności między źródłami informującymi o lokalizacji państwa żydowskiego w okolicach Niska lub Lublina. Pierwsza z tych miejscowości odgrywała kluczową rolę w organizowaniu przesiedleń na obszar dystryktu lubelskiego, gdyż była położona nad przewidywaną rzeką graniczną – Sanem oraz stanowiła ważny węzeł kolejowy. Właśnie z tego miejsca wielu Żydów rozpoczynało swoją wędrówkę do nowego miejsca osiedlenia [...]”

/E. Gigilewicz, *Nisko afera*, w: *Encyklopedia „białych plam”*, t.20, Radom 2003, s. 53./

Karl Adolf Eichmann

Tablica upamiętniająca transport Żydów

18. X. 1939 PIERWSZY POCIĄG ŻYDÓW Z
ZAGRANICY ZOSTAŁ WYŁĄDOWANY NA
STACJI NISKO-SS. PUŁKOWNIK ADOŁF
EICHMANN-ZAPROWADZIŁ ICH NA
ZARZECZE-BYŁO ICH TYSIĄC.

THE FIRST TRAIN OF 1,000 EUROPEAN
JEWS FROM CZECHOSLOVAKIA AND
AUSTRIA ARRIVED AT NISKO ON
OCT. 18, 1939 ESCORTED BY SS-COLONEL
ADOLF EICHMANN. THEIR CAMP WAS
IN ZARZECZE.

FUNDED BY AUSCHWITZ AWARENESS SOCIETY
FORT ASSINIBOINE, ALBERTA, CANADA

04/06/2007

18. X. 1939 PIERWSZY POCIĄG ŻYDÓW Z
ZAGRANICY ZOSTAŁ WYŁADOWANY NA
STACJI NISKO-SS. PUŁKOWNIK ADOŁF
EICHMANN-ZAPROWADZIŁ ICH NA
ZARZECZE-BYŁO ICH TYSIĄC.

THE FIRST TRAIN OF 1,000 EUROPEAN
JEWS FROM CZECHOSLOVAKIA AND
AUSTRIA ARRIVED AT NISKO ON
OCT. 18, 1939 ESCORTED BY SS-COLONEL
ADOLF EICHMANN. THEIR CAMP WAS
IN ZARZECZE.

FUNDED BY AUSCHWITZ AWARENESS SOCIETY
FORT ASSINIBOINE, ALBERTA, CANADA

04/06/2007

Dworzec PKP w Nisku

Synagoga żydowska w Nisku

- Synagoga została zbudowana pod koniec XIX wieku. Podczas II wojny światowej, hitlerowcy zdemolowali synagogę. Po zakończeniu wojny w synagodze mieściły się magazyny PZGS, a w dwóch pozostałych salach biura PZZ.
- Murowany z cegły budynek synagogi został wzniesiony na planie prostokąta o wymiarach 17 na 10 metrów, z przybudówką od frontu, stanowiącą klatkę schodową. Konstrukcja stropu drewniana z belkowaniem i podsufitką. Po powojennej przebudowie w większości zatarto wystrój zewnętrzny.

Bibliografia:

- Arendt H., *Eichmann w Jerozolimie. Rzecz o banalności zła*, Kraków 1998.
- Bata A., Lawera H., *Nisko i okolice*, Nisko 1998.
- Gigilewicz E., *Lublinland*, w: *Encyklopedia „białych plam”*, t.11, Radom 2003.
- Gigilewicz E., *Lublinland. Państwo żydowskie w planach III Rzeszy*, Radom 2004.
- Gigilewicz E., *Nisko afera*, w: *Encyklopedia „białych plam”*, t.13, Radom 2003.
- Kowalik M., *Powiat niżański 1857 – 2002*, Nisko 2002.
- Roszkowski W., *Najnowsza historia Polski 1914-1945*, Warszawa 2003.
- Szcześniak A. L., *Judeopolonia* w: *Encyklopedia „białych plam”*, t. IX, Radom 2003.
- Szcześniak A. L., *Judeopolonia. Żydowskie państwo w państwie polskim*, Radom 2001.

Opracowała: mgr Anna Brak